

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiesane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garment — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cătră poporele Mele!

Cercarea cea mai grea, cea mai cruntă, m'a ajuns pe Mine și pe Casa mea.

Soția Mea, podoba Tronului Meu, consorta credincioasă, carea mângăiere și proptă Mi-a fost în orele cele mai grele ale vieții Mele, prin carea mai mult am pierdut, decât cum a-și putea să spun, — nu mai este! O sortă grozavă Mi-a răpit-o, Mie și poporelor Mele.

O mână ucigașe, unelța unui rabiāt fanatic, care își are de scop nimicirea existenței ordinei sociale, și-a ridicat pumnul împotriva celei mai nobile femei, și în nemotivată-i și orba-i ură, a străpuns acea inimă, carea ură nu a cunoscut și numai pentru bine a bătut.

În noianul acelei dureri fără margini, care M'a ajuns pe mine și pe Casa Mea, în fața acelei ne mai auzite fapte, carea bagă în grădă înțregă lumea cultă, înainte de toate vocea iubitelor Mele *popore*, e aceea ce pătrunde la inima Mea în mod alinător. Când cu supunere Mă plec înaintea poruncei lui Dumnezeu, care o așa de grea și neînchipuită lovitură Mi-a urșit, mulțumită trebuie să aduc proveinței divine pentru bunul cel înalt, ce Mi-a rezervat, anume pentru iubirea și fidelitatea milioanelor, care în ceasul de restriște Mă încunjură pe Mine și pe ai Mei.

De de-aprôpe și de departe, de sus și de jos, în mii de chipuri s'a vădit durerea și doliul pentru în Domnul fericita Împărătesă și Regină. În mișcătoare conglăsiune răsuna jelania tuturor pentru neînlocuibile pierdere, ca fidel răsune la aceea ce în a Mea inimă simțesc.

Precum Mie până la ciasul morții Mi va rămâne păstrată sfântă memoria călduros iubitei Mele Soții, în gratitudinea și stima *poporelor* Mele, de ase-

menea Li va rămâne un monument pentru toate timpurile neperitor.

Din adâncul mahnitei Mele inimi le aduc tuturor mulțumită pentru acest mai nou tribut al compătămirei.

Când tonul sârbătoresc ce era să însoțescă anul acesta, a trebuit să amuțescă, rămăie-Mi drept darul cel mai prețios, amintirea numeroselor dovezi de alipire și de simpatie, pe care *poporele* Mele în stare au fost să Mi-le întindă.

Obștească-ne durere, o nouă și lăuntrică legătură încheie între Tron și Patrie.

Din iubirea nestrămutată a *poporelor* Mele scot nu numai întăritul simțământ al datorinței, de a sta neclintit în misiunea Mie încredințată, ci Mă va întări și în speranța, că Voiu reuși.

Înalt rugăciuni cătră Atotputernicul, Carele așa de grea încercare Mi-a trimis, ca să-Mi deie încă puterea de a-Mi îndeplini chemarea.

Mă rog, ca să binecuvinteze și să lumineze *poporele* Mele, pentru a găsi calea iubirei și a concordanței, pe care să propășescă și să devină fericite!

Schönbrunn, la 6 Septembrie 1898.

Francisc Iosif m. p.

Acest Manifest dat de M. S. greu încercatul nostru Monarch, cătră toate *poporele* Sale, ca mulțumită pentru semnele de durere, ce ele, fără deosebire, au manifestat din tristul incident, — a fost însoțit de câte o scrisoare comitivă adresată primilor miniștri, austriac și ungar, prin care îi însărcinează cu publicarea în țări, a manifestului. Scrisoarea adresată primministrului ungar e următoarea:

Iubite baron Bánffy! În mijlocul acelui doliu nemăsurat, pe care mi l'a causat Mie și casei Mele mărtea soției Mele întru Domnul

fericite, Imperătesă și Regina Elisabeta, — iubirea și condolența *poporelor* Mele, precum și pietatea față de repozata, s'au manifestat în chip mișcător și înălțător de suflet.

Urmez șoptei inimei Mele, când te însărcinez, ca mulțumita aci alăturată și adresată nemijlocit cătră *poporele* Mele, să o publici în toate țările aparținătoare coronei Mele ungare.

Schönbrunn, la 16 Sept. 1898.

Francisc Iosif m. p.

B. Bánffy. m. p.

Totdeauna cu Manifestul cald și luminat de iubire cătră toate *poporele* monarhiei, Maiestatea Sa greu încercatul monarch a înștiințat prin autografele de mai jos, pe ministrul de externe al Monarhiei, apoi pe cei doi primminiștri dela Viena și Pesta, despre întemeierea unui nou ord numit:

„Ordul Elisabeta“.

Iubite Conte Goluchowski! Mișcat de cea mai mare durere în urma neînlocuibile pierderi ce M'a ajuns pe Mine, pe Casa Mea și pe *poporele* Mele prin mărtea repentină a mult iubitei Mele soții, Împărătesă și Regina Elisabeta, condus de intenția aceea, ca defunctei să-i alcătuesc un rămăitor monument, am hotărât întemeierea unui ord pentru sexul femeiesc, pe care, din pietate față de memoria mult jelitei mele soții repozată în Domnul, și în cinstea Sfintei Elisabeta de Thuringia, patrona numelui ei, l'am numit „Ordul Elisabeta“.

Facerea de bine și alinarea suferințelor conviețuitorilor, a fost țelul cătră care ea a ținut, servescă așa dară și acest ord nou întemeiat la aceea, ca prin el să-și capete răsplătă astfel de merite, pe cari le-au făcut femeii sau feciore în diferitele sfere ale chemării lor, pe tărâmul religiei, al umanității sau al filantropiei.

Cu ordul acesta stă în legătură și o medalie, care va purta numirea de „Medoilla Elisabeta“.

Când te încunoștințez pentru luarea ulterioarelor dispozițiuni, totodată aprob și proiectul de statute Mie înaintat și aci alăturat.

Schönbrunn, la 17 Sept. 1898

Francisc Iosif m. p.

Iubite baron Bánffy. Mă simt îndemnat, ca jalnicei memorii a întru Domnul fericitei și mult iubitei mele soții Împărătese și regine Elisabeta, și întru onorea patroniei numelui Ei, sfânta Elisabeta de Thuringia, — să întemeiez pe sama sexului femeiesc un ord, căruia i-am dat numele „Ordul Elisabeta“. Cu ordul stă în legătură și o medalie, care va purta numele „Medalia Elisabeta“.

Când te vestesc despre acesta, îți comunic totodată copia celui autograf al meu, pe care l'am adresat din acest privilegiu cătră Casa mea și cătră Ministeriul de externe, precum și copia statutelor aprobate prin mine a Ordului Elisabeta.

Schönbrunn, la 17 Septembrie 1898.

Francisc Iosif m. p.

B. Bánffy, m. p.

Cea dintâi medalie din ordul Elisabeta a și fost dăruită de M. S. Împăratul-Rege, prin următorul autograf:

Iubită contesă Staray! În semn de mulțumitoare recunoștință pentru serviciile cele eminente, credincioase, cu jertfă de sine și devotate, ce le-ai adus în ora morții neuitatei mele soții, întru Domnul fericitei Împărătese și Regine Elisabeta, — îți dăruiesc Marea-cruce a „Ordului-Elisabeta“, întemeiat de Mine astăzi întru amintirea fericitei.

Schönbrunn, la 17 Septembrie 1898.

Francisc Iosif, m. p.

Conferențe învățătorești

Conferența din Brașov.

Brașov, 3 Sept. v. 1898.

Onorată Redacțiune!

Conferința generală a învățătorilor români gr. or. din cercul Brașovului (constituit din tractul Brașov, Bran și Treiscaune) s'a ținut în Brașov la terminul pus, sub presiul Onoratului Domn Dr. Vasile Saftu ca comisar consistorial.

În 18 August, membrii conferinței, au luat parte la celebrarea S-tei Liturgii, împreună cu învocatul Duhului Sft, precum și la parastasul ținut în amintirea membrilor decedați din cercul Brașovului, în biserică „Sfântului Nicolae“ din Brașov-Scheiu.

Parastasul s'a săvârșit din partea Prea Onoratului Domn Ioan Petric, protopresbiter

FOIȚA.

CÂNTEC

Un basm învechit dar frumos,
Un tînăr mi-a spus în pădure,
Când luna se ogliunda voios
Pe valuri în umbrele sure...

Cu mâna-i măiastr' a-nșirat
Povestea pe sprintene strune, —
Feericu'i glas inspirat
Urzia alte vremuri mai bune!..

Și inima-mi plină de dor
De dulcea cântare s'atinse;
Nebunul, sălbatec amor
Făclia durerei mi-aprinse!..

Ecoul repetă din crîng:
„Povestea cântată-i minciună!“
...Speranțele toate se sting
În mintea-mi pustie, neună!..

Paul Petrescu.

Dela Conferența din Sibiu.

Istoricul „treptelor formale“, respective metodice ale învățământului.

— Schiță din tema cetită în conferința învățătorilor din cercul Sibiului, prin comisariul consistorial Dr. Vasile Bologa.

(Încheiere.)

Să arătăm acum pe scurt și procedura învățământului pe fie-care din cele patru trepte metodice, așa după cum H. o descrie, și anume:

1. Pe trepta clarității, a cărei problemă e să analizeze și să descompună totul, arătând în deplină lumină și cele mai amănunte părțile, se cere vorbă scurtă, dar alasă și la înțeles, și recomandă, ca îndată după rostul învățătorului să se însărcineze și unii dintre elevi a-le repeta, fie singuratici, fie în comun la elevii mai mici.

2. Pe trepta asocierii, cel mai avantajos lucru e libera convorbire cu elevul. În modul acesta i-se dă ocaziune să-și lege și închege gândurile sale, să modifice întrînsele, când adăugînd când subtrăgînd, cu un cuvînt să aperecepieze amărînd individualității sale. Pe calea aceasta se deprind elevii a fi îndemânateci, invențioși și spontan orientați în ori-ce împrejurări.

3. Pe trepta sistemului e necesară predarea mai concentrată a materialului de învăț., avînd a se ridica punctele mai marcante, cu ajutorul cărora să se poată rotunzi

și complexul cunoștințelor. Acesta lucrare însă abia mai târziu poate urma, când elevii dispun deja de ore-care putere a aplecerii

4. Pe trepta metodului elevii sunt a se deprinde la o metodică gândire, ceea ce se poate ajunge mai vîrtos prin lucrări scripturistice de sine stătătoare și prin corectarea aceloră. Din aceste lucrări se vede întru-cât elevul a cuprins lucrurile corect, întru-cât el scie face deosebire între ce e principal și secundar și întru-cât scie el aplica raporturile, fie de coordonare, subordonare etc., dintre variatele grupe de idei.

Cu acestea am fi arătat pe scurt teoria treptelor metodice, după-cum ele au fost concepute de autorul lor originar. Urmăză acum să ne ocupăm și cu modificările acestora din partea urmașilor sei. Dăm o schiță scurtă și-n această privință.

Cel dintâi, care a modificat terminii stabiliți de H. pentru treptele metodice, este Ziller. Și el porcede dela principiul multilateralității, dar nu se mulțamește cu patru trepte metodice, ci le urcă cu una, anume trepta I. a Clarității o subîmparte în două: Analiza și Sintesa, după felul lucrării spiritului, ce se arată pe această treptă. Astfel șema treptelor metodice stabilite de Ziller este:

1. Analiza, }
2. Sintesa, } (la H. Claritatea.)
3. Asocierea,

4. Sistemul și
5. Metodul.

Analiza și Sintesa Ziller o explică în modul următor:

Materialul de învățământ de comun preșintă ceva nou elevului, și pentruca cele nouese pot fi cuprinse clar, cel dintâi lucru al procedurii metodice e: să deștepte în spiritul elevului ideile vechi, carisunt apte pentru cuprinderea, resp. pentru asimilarea celor nouă. Acesta e după Ziller, cea dintâi treptă metodică a învățământului, ce el o numește: Analiză. Și după-ce în felul acesta s'a predispus spiritul, materialul cel nou se va apercipia și contopi cu ușurință în cel vechi, care asimilare Ziller o numește Sintesa, ca a doua treptă metodică a învățământului.

Încolo, cu mici abateri de comentat rămâne credincios magistrului seu H. Nu tot așa însă Rein. Acesta schimbă cu totul terminii stabiliți de antecesorii sei cu privire la treptele metodice și stabilește alții noi, anume:

1. Prepararea (Vorbereitung),
2. Predarea celor nouă (Darbietung),
3. Combinarea (Verknüpfung),
4. Sistemizarea (Zusammenfassung)
5. Aplicarea (Anwendung).

Explicarea lor o face în următorul mod:

1) Treptă preparării deșteptă în spiritul elevului ideile cele vechi pentru întâmpinarea și asimilarea celor nouă.

rul local, asistat de preoții: Dr V. Saftu Nicolae Soiu, G. Ludu, I. Broju, capelanul militar Fizeșan și diaconul I. Prișcu, au cântărit funebrele le-a executat corul improvizat din învățătorii prezenți.

Terminându-se ceremonialul, membrii s'au adunat în sala festivă a gimnasiului din loc.

Sedința I, sa ținut la orele 10 ³/₄ a. m. Dl comisar consistorial a deschis-o prin următorul discurs:

Iubiți frați!

Veștindu-vă adunați într'un număr atât de considerabil în această frumoasă sală a „pedagogiei”, înainte de toate me simt îndemnat să vă salut din tot sufletul și cu totă căldura inimei mele; să vă dic „Bine ați venit”, cu atât mai vârtos, cu cât nu mai puțin ca de 3 ori a trebuit să se învârtască rotogolul pământ în jurul marelui soare, până ce ni s'a dat nouă plăcuta posibilitate d'a ne putea revedea odată întruniți la oaltă!

Misiunea mea e identică cu a voastră: Cu toții avem stăntul angajament, ca să muncim câte zile-om avea pe pământ în special pentru binele neamului și al bisericii noastre. Scopul e prin urmare același, părerile însă asupra mijloacelor, cari se contribuie mai ușor și mai sigur la realizarea lui, sunt diferite.

Dați-mi voie iubiților frați, ca cu această ocazie să vă spun și eu — numai în general și pe scurt — opinia mea individuală asupra adunărilor noastre învățătorești.

*

Ținta lor este: Perfecționarea adevărată a învățătorului român ortodox din toate punctele de vedere, și adevărat din punct de vedere intelectual, sentimental, moral și fizic.

Scopul intelectual se poate realiza pe două căi: 1). Prin disertații teoretice, și 2). Prin lecții practice. Pe drumul cel d'întâi învățătorul nostru își înmulțește cunoștințele, pe al doilea își perfecționează metoda, adevărat se face mai capabil în cariera sa, ca să aplice mai cu succes cunoștințele sale în școală.

Lecțiile practice sunt de o mie de ori mai grele decât discursurile teoretice, în schimb însă folosul, cel-pote avea un învățător, când va asista la o lecție practică bună, e iar de o mie de ori mai mare decât acela, pe care îl are dintr'un discurs teoretic.

Permiteți-mi fraților, ca aici să deviez puțin și să arunc o scurtă privire asupra adunărilor noastre învățătorești, numescă-se ele reuniuni sau conferențe. Am urmărit cu atenție activitatea lor, ba în timpul din urmă am luat și eu parte activă. În cunoștință de cauză prin urmare constat, că în adunările învățătorești de până acum s'a făcut aproape exclusiv teorie. A venit bunăoară un specialist și a ținut un discurs teoretic despre „metoda învățământului intuitiv”. După ce s'a provocat la câțiva autori streini renumiți, a enunțat principiile cunoscute: dela aproape la departe, dela cunoscut la necunoscut, dela concret la abstract etc. Admit, că acest discurs din punct de vedere științific pedagogic a fost excelent, pentru învățătorii însă folosul lui e minim pentru motivul, că ei au auzit că ce e de făcut, dar n'au vădit cum trebuie făcut? Iar între ce și cum, în pedagogie e mare diferență.

Este constatat, fraților, că cel mai savant om poate să fie cel mai slab profesor sau învățător, poate să aibă un car de cunoștințe, dacă n'are metod, ca dascăl n'are nici o valoare. Metoda e puterea de căpetenie a ori și cărui dascăl, fie el aplicat la grădina frebeliană, sau la Universitate. Celui mai excelent psiholog-pedagog i-se poate întâmpla cu

lecția practică care și-a pregătit-o în scris acasă, ca predându-o înaintea elevilor, unul dintre ei să-i răspundă altfel decât cum s'a așteptat și în felul acesta să-i schimbe cu totul continuarea lecției. Aici se vede apoi dibăcia lui! Din acest cas reiese, că e mare diferență și între faptul, că eu bunăoară vă cetesc o lecție practică scrisă sau tipărită de mine, și între faptul, că o țin eu singur înaintea elevilor.

După părerea mea, perfecționarea învățătorului din punct de vedere intelectual se poate face mai ușor și mai sigur prin lecții practice, ținute înaintea elevilor în prezența noastră a tuturor. — Să înțeleg de sine, că la sfârșit apoi ne-am face cu toții observările noastre binevoitoare asupra lecției ținute.

Nu vreau însă, fraților, să exclud din adunările noastre cu desăvârșire lucrările teoretice, ci eu aș stabili proporția de 1: 4. Dacă la o astfel de adunare se cetesc o lucrare teoretică, să se țină cel puțin 4 lecții practice înaintea elevilor.

Acosta ar fi partea întâia, cu privire la scopul intelectual — din programul meu pentru adunările noastre învățătorești.

Mi s'ar pute face obiecțiuni, ca următoarele: că elevii i sunt învățătorului necunoscuți, că în fața tuturor învățătorilor se sfîșie, că nu au aceeași pregătire etc. toate aceste obiecțiuni nu stau, pentru că învățătorul ușor i poate cunoște după nume (ba nici n'are lipsă) pe 10-30 de elevi, de altă parte e bine, ca băieții să se deprindă cu publicul, ear în ce privește pregătirea lor avem același plan obligator de învățământ pentru toate școlile primare.

Mai justă e imputarea, că adunările noastre se țin, cum e și acum, la timp nepotrivit. De unde se-ți iai elevi pentru lecțiile practice în luna lui August? Nici vacanța de Crăciun, nici cea dela Paști nu sunt potrivite pentru adunările noastre, ci — după părerea mea — luna lui Octombrie; atunci ai elevi la dispoziție, și prin urmare poți da activității adunărilor învățătorești direcția mai practică accentuată de mine.

Atât despre punctul de vedere intelectual.

Cu privire la scopul sentimental al întrunirilor noastre, ar trebui să vorbesc o săptămână într'întreg.

Am vădit, că lecțiile practice fac dascăli buni, adevărat cu metod bun, însă nu e destul cu atât: Învățătorului nostru nu-i e permis, să aibă numai metod bun, ci în munca lui, ca învățător în școală, să fie român bun și ortodox bun.

Iubiților frați! Numai încape aici o înțoială, că la noi la Români, biserica ortodoxă a fost, este și va fi, leagănul și scutul cel mai puternic al Românismului! Și cu toate că despre acest adevăr istoric nu se îndoiesc nimenea dintre noi, totuși la Români nostri ortodocși e prea mică și prea neînsemnată iubirea pentru Biserica lor, pentru scutul Românismului.

Eu afirm, — deși plânge inima în mine de durere, — că dintre confesiunile conlocuitoare, a noastră lasă mai mult, foarte mult! de dorit, în ce privește creșterea fiilor s'ei sufletești. — Naveți decât să vă uitați, cum se interesează inteligenții laici romano-catolici, luterani sau calvini de bisericile lor! Îndrăznește și ofensază confesiunea unui inteligent laic; romano-catolică bunăoară, și se vede că poate eși din iubirea și căldura pentru biserică lui. — La noi e tocmai contrariul: Biserica e apărută numai de cei chemați (de preoți), sau de cei ce stau în legătură cu ea, sau sunt foarte aproape de ea. Inteligența laică a noastră, în cea mai mare parte, nu dă cu anii pe la biserică; ba parodon, dă, când sunt alegeri și aspiră poate la vre-un mandat de deputat.

procedurii metodice este: intuiția materialului concret, ce se oferă, iar din intuițiile date urmăze: abstracția, respective formarea noțiunilor, ceea-ce e însăși gândirea, ca a doua treaptă metodică. Cu aceste însă nu s'a terminat încă opera învățământului, ci urmează încă o a treia treaptă metodică: aplicarea, pentru că prin această noțiunile agonisite de elev se fie prelucrate în fel și moduri prin lucrarea independentă a elevului. Și fie-care lecție, respective fie-care unitate metodică are să treacă prin aceste trei trepte metodice.

Dar cu privire la Intuiție, în scopul încoperirii celor nouă de cele vechi, distinge două acte, anume: 1) Convorbirea preparativă și 2) Predarea celor nouă. Tot așa cu privire la Gândire distinge alte două acte: 1) Combinarea comparativă și 2) Formarea de noțiuni. Găsim prin urmare și la Dörfeld cel puțin cinci trepte metodice, a căror semă completă va fi:

1. Intuiția
 - a.) Convorbirea preparativă.
 - b.) Predarea celor nouă.
2. Gândirea
 - a.) Combinarea comparativă.
 - b.) Formarea noțiunilor.
3. Aplicarea.

Găsim mai departe, că la densul, ca la nici unul până-aci, se ridică la deosebită prevalență: formarea noțiunilor. Ba se pare, că acest lucru îl consideră de problema cea

Dacă mă întrebați pe mine, care e cauza: Eu răspund limpede și curat: Creșterea din familie și școală. Nu dic, că nu poartă și preoții vină, dar mai multă vină au dascălii de jos până sus, ceea ce se observă cu deosebire la orașe. În cestil de sentimente vorba nu ajută, ci fapta: De geaba le dic elevilor învățătorii sau profesorii lor: mergeți la biserică, și ei stau acasă; mai bine făceau, dacă nu le-ar fi dis.

Resultatul e, că mulți dintre ai noștri, ducându-se în țări streine, devin chiar cosmopoliti, se îmbogățesc și lasă averile lor streinilor fără cea mai mică mustrare de conștiință; pe când fiii altor confesiuni, după ce trăiesc încontinuu 30 de ani între omeni cu totul streini de confesiunea lor, tot își aduc aminte și lasă din averea lor consistoriului lor, care i-a ajutat, când au fost ineri.

Fraților! E timpul suprem, ce în ce privește dezvoltarea sentimentului special ortodox în copiii noștri, să facem cu mult mai mult decât am făcut până acum!

Noi Românii numai așa putem dăinui, dacă fiecare învățător confesional, fiecare profesor confesional, va face din fiecare elev al său un ortodox pur sang, un ortodox în carnat! despre care cu siguranță matematică se poate susține, că este și va fi și român în carnat!

În punctul acesta noi până-acum stăm foarte slab.

Din cauză, că nu există cimentul comun — iubirea către biserică, — care să ne conducă pe toți, apoi mai tot în a treia comună veți neînțelegere între preot și învățător, care neînțelegere își întinde veninoasele ei ghiare și între poporini. Sufletul și se umple de mahnire, când te gândești la consecințele funeste ale acestui lucru urit!

Fac apel și cu ocazia asta la toți preoții și la toți învățătorii români ortodocși, ca cu o oră mai curând să îndrepteze acest păcat îngrozitor național. Și în special vă rog pe voi, iubiților frați, să vă dați totă silința, ca unde nu e, să faceți pace!

Între voi și preoți să fie prietănia tare ca o stâncă de granit, pe care nimic în lumea asta să n'o pōtă nimici. Voi preoți și învățători, — frați legați prin sfânta legătură de neam și de lege, — să fiți nedespărțiți unii de alții, într'o dragoste sinceră și fără păreche. Poporul ia exemplu dela voi, are încredere în voi, și puterea neamului — strânsă legătură dintre biserică și popor crește și înfloresce vădend cu ochii!

Să învățăm, iubiților frați, dela conlocuitorii nostri aceea, ce nouă pare că ne lipsește cu desăvârșire: Spiritul de alipire unul de altul, spiritul de corp. Să ținem unul la altul bunăoară noi, cei din cercul Brașovului, să formăm un corp în idei și în simțiri, tare și nedespărțit! Când ne vom apăra reciproc, când vom sări unul pentru altul, atunci fiecare dintre noi valorăză în opinia publică cu 100% mai mult, pentru că totă lumea știe, că face parte dintr'un corp tare și puternic.

Când învățătorul nostru confesional va învăța în adunările noastre iubire către biserică lui, și pe baza acesteia își va face datoria în școală, iar afară de școală va propovădui dragoste nestinsă între preot, învățător și popor, atunci din punct de vedere sentimental adunările noastre învățătorești și au ajuns scopul.

Scopul moral este sinteza celor două scopuri, cari le-am amintit, a scopului intelectual și sentimental.

Dacă un învățător în adunările noastre cu timpul s'a ales cu un metod bun; și dacă în împlinirea funcțiunei sale el va fi neîntrerupt îndemnat de o iubire învățată către biserică și neam; dacă în toate faptele lui va fi condus de spiritul de corp, care pe unde

se lătește numai mană înfloresce, — atunci fără îndoială moralul fiecăruia dintre noi, vădend-ne întruniți în dragoste și bună înțelegere la un loc, este ridicat. Fiecare dintre noi prinde curagiu, din care se desvōltă energia, apoi țăria voinței sau caracterul moral — cea mai frumoasă însușire omenescă, dar, durere, în zilele noastre ceva cam rară. În adunările noastre câștigăm în demnitate; fiecare dintre noi ne simțim mai încreduți, mai mândri, mai îndrăzneți, pentru că ne vedem mulți la oaltă și când suntem mulți, ne simțim și mai tari. În chipul acesta — în general vorbind — se ajunge prin întrunirile noastre și scopul moral.

Mai curioși veți fi, poate, să vedeți: ce înțeleg eu sub scopul fizic al adunărilor noastre învățătorești?

Eată ce vreau să dic: În toate școlile primare trebuie să se propună și gimnastica. Mi-ar plăcea, ca în locul în care se țin adunările generale ale învățătorilor, să fie câte un profesor de gimnastică specialist, care cu ocaziunea asta să-i instruiască pe toți învățătorii, bunăoară exercițiile libere, ca aceștia apoi să instruiască pe elevii lor uniform.

Fără îndoială, că voi învățătorii noștri, prin gimnastică v'ați întări puterile fizice, unde pui înse avantajul cel mare, că elevii cari mai târziu vor deveni omeni mari, prin o gimnastică serioasă s'au deprins cu ordinea și disciplina, două calități, cari în comparație — la noi la români, nu se prea arată. Un învățător harnic poate face mult și în această privință în comuna lui.

Astfel îmi închipuiesc eu realizarea și a scopului fizic prin adunările noastre.

*

Dăp-cum v'ați convins, iubiților frați, ca să nu abuzez de bunăvoința voastră, mi-am prezentat părerile mele numai în schițe generale, cari fără îndoială au lipsă de concretizare.

Sper, că voi cu toții m'ați înțeles pe deplin, și că fiecare are înaintea ochilor sei iconă, care mi-am închipuit-o eu despre adunările noastre generale.

Cu un cuvânt: Ne-am adunat și ne adunăm, ca învățătorii noștri să învețe metode bune de învățământ; să devie sdraveni la corp și mai presus de toate: să învețe a fi români buni și ortodocși harnici, ca cu toții, concentrați prin spiritul de corp, să lucrăm pentru binele neamului și al bisericii noastre, pentru că lucrând astfel, lucrăm eo episo și pentru binele patriei noastre!

Astfel îmi înțeleg eu misiunea mea, ca comisar consistorial la conferința generală a învățătorilor din cercul Brașovului din anul acesta. Voi căuta, după debilele mele puteri, să mi implinesc datoria.

Fac apel însă la puternicul vostru spirit, iubiților frați, pentru că toți suntem de același neam și de aceeași lege.

Să ne luăm cu toții sfântul angajament: Că vom munci fără preget și fără șovăire, fiecare la locul unde e și va fi pus, în tot decursul vieții noastre pămîntesci, pentru binele și prosperarea iubitelui nostru neam și a scumpei noastre Biserici ortodoxe!

Cu acesta declar conferința învățătorilor români ortodocși din cercul Brașovului; compus din protopresbiteratele: Brașov, Bran și Treiscaune, de deschisă.

(Va urma.)

Cădere morală.

E trist, foarte trist, că în țara noastră unde posturile publice se încredințează tot „pe ales” și cu atâta jaluzie, pe urma acestor „aleși” ies dinlic la iveală abuzuri și atâtea jafuri asupra averilor publice, încât trebuie să pună pe gânduri pe ori ce om cin-

2) Trépă predării ofere ce e nou, după natura obiectului, prin narațiune, cetire, desemnând sau experimentând etc. Iar cele cuprinse odată, prin memorisare se întăresc ca proprietate permanentă a elevului.

Cu aceste două trepte metodice se exhaustează asimilarea noului material, și urmează apoi procesul abstracțiunii, respective prelucrarea noțiunilor și sistemizarea lor, cu ce se ocupă trépă a 3-a și 4-a: Combinarea și Sistemizarea.

Apoi urmăze: Aplicarea, pentru că elevul să nu fie lăsat orbei întâmplări creșdend, că el va sci și de sine să apuce calea cea bună întru aplicarea cunoștințelor însușite, dacă lipsa va aduce cu sine. Rein pretinde, anume, ca să fie deprins elevul în mod conștient la aplicarea rezultatelor dobândite, pentru ori-ce împrejurări. Cu un cuvânt să dispună cu ușurință de capitalul cunoștințelor sale, fie în ocupațiuni teoretice, fie practice, ca să nu i rămână acela drept balast, de care dorești să te scapi. Și cu acesta s'a terminat opera învățământului în cadrele unei unități metodice.

Mai independent decât acestia este Dörfeld. El porcede dela actul gândirii și conform fa s'elor acestuia stabilește treptele metodice. Gândirea — zice el — nu e altceva, decât prelucrarea reprezentățiunilor și ideilor dobândite prin intuiție. Prin urmare cea dintâi trépă a

mai înaltă a învățământului. Și acesta e împrejurarea care constituie mare deosebire între el și Herbart, la care predomină aprofundarea concretului.

Va-se zică relativ la unu și același lucru găsim tot atâtea păreri divergente, încât fără voie chestiunea face impresia unui joc de cuvinte. Dovada cea mai eclatantă, că nu ne aflăm în fața unui rezultat sigur al științei pozitive, ci mai mult în fața unor coniecturi pedagogice, demne cel mult de controlat încă și de studiat. Din care motiv credem, că ar fi în interesul cauzei să ne facă înaintea de vreme prea multă întrebuintare de asemenea teorii!

Germanul are aplicarea de a se ocupa din predilecție cu despicierea firului de păr în patru. Pentru noi însă această predilecție nu pōte fi totdeauna de folos practică, nu în special pentru cestiunile de învățământ, unde hasardările nu sunt permise.

Încât ne privește pre noi, mărturisim, că mai multă verosimilitate găsim în expunerile pedagogului Herbart. Și dacă pretindem noi dela învățătorii noștri procedură metodică în temei a tă, apoi se cere, credem la locul seu, ca să pășim noi mai întâiu față de densii metodice. A-i îngrămădi însă cu teorii oscilante, drept: Deus ex machina, fără considerarea cuvenită la trecutul nostru, fie acela și mai modest, nu pōte fi lucru normal și de folos.

Legătura istorică este și rămâne firul Ariadnei. Și noi rămânend, deocamdată cel puțin, pe lângă expunerile filosofului Herbart, mai curând vom satisface și acestei îndatoriri. Pentru că unde este învățătorul nostru, cât de cât conștient, care să fi pășit vre-odată înaintea elevilor sei, fără să fi avut cel puțin intențiunea de a lumina, de a clarifica elevii sei asupra vre-unui obiect (I Claritatea)! Care apoi, după-ce a clarificat vre-un obiect elevilor sei, n-a căutat să l aducă în legătură, să-l asocieze cu altele și-e corespunzătoare după gen, specie, etc. (II Asocierea)! Și urmând această procedură mai departe, care dintre învățătorii noștri n'a s'evârșit totodată și sistemizarea ideilor respective cunoștințelor (III Sistemul) Înșfîșit care nu a n'ăsuțit să și aplice cele agonisite, fie prin ocupațiuni de clasă, de casă și alte asemenea, sau apoi prin diferite îndeletniciri posibile în viața practică (Metoda sau Aplicarea)!

Iată, în scurte cuvinte, ce avem noi să perfecționăm și mai departe, după îndigitările psihologiei. Și dacă învățătorii noștri vor continua conștient în această direcțiune, perfecționându-se mereu după putință, pot fi siguri, că au satisfăcut cu demnitate chemării lor în sinul poporului nostru.

stit, căderea morală în care vedem scundată o clasă de oameni, ce chiar ei ar fi chemați a servi ca model de acuratețe, masei mari a populației. În loc de asta însă rubrica „jaf în averile publice“ ori „asupra averii de aprăpeli“, este permanentă în diare. Apröpe „nulla dies sine linea“. Și tot „domni“ „patrioți,“) sunt cei ce vin creștați la răvaș...
Iată de pildă două casuri ce le aflăm așa la întemplant, în foile dintr'o singură di:

Sub titlul „Defraudare la o bancă“ scrie „Egy.“, că în Tovarisa s'a descoperit o mare defraudare s'evirșită de directorul băncii „Első elölegzési egyet.“ din acea comună, de patriotul nou „Rosenberg Vilmos“. A furat 30.000 fl. și apoi a perit din comună. Töte depunerile oamenilor din comună, cari și-au încredințat banii acestei bănci patrioțice, sunt perdute!

Câtă deosebire între aceste bănci conduse de Jidani ori „patrioți“ încrezuți, și în tre cele românești de pildă, la cari spre fala noastră fie diș, încă nu s'au întemplat la nici una atari lucruri urite și păgubitoare pentru publicul ce și încrede spre păstrare averile, în mâinile lor.

Dar încă un caz. În „M. All.“ din aceeași di cu „Egy.“ de mai sus, aflăm următoarea „noutate“:

„Domnul casei, ca jăfuitor. Dr Szécsi Ferencz, directorul teatrului de comedii (maghiar din Pesta), a stat ieri naintea tribunalului, ca acusat pentru jăfuire! Ca stăpân al casii a ajuns în conflict cu legea. Un chirieș al seu a plecat, lăsându-i o sumă mai mare din chiria ce-i datora. El însă l'a provocat și în 2 scrisori, că se-i plătescă datoria, că de unde nu, îl pune prin gazete! Chirieșul l'a pîrit pentru esta, și tribunalul a judecat pe Dr Szécsi Ferencz la 300 fl. pedepsă în bani ori 30 de zile temniță, pentru încercare de jăfuire.

Câtă cădere morală!

Sfințirea bisericii din Cămpuri.

Cămpuri-Surdac, September 1898

Onorată Redacție!

După o muncă sirguincioasă și strădanie mare, puținii credincioși buni din comuna noastră Cămpuri-Surdac (comitatul Hunedorei) am ajuns fericitul moment, de am sfințit în 30 August (11 September) noua biserică, edificată prin Nicolae Părau întreprinzător român din Orăștie. Întreprinzătorului nostru îi pöte fi spre fală, căci n'a stat în loc cu edificarea din unele ori alte lipsuri, ci întotdeauna în cea mai bună înțelegere cu noi, am dat împreună înainte, și astăzi e gata frumoasa noastră biserică, și ori și cine va fi mândru, că într'un sat așa de neînsemnat s'a făcut un lucru așa frumos.

Credincioșii adevărați și buni ai bisericeii au fost tare pătrunși de cântarea lui David: „Iubește Domnul porțile Sionului mai mult decât töte sălașele lui Iacob“. Iar înfățișarea bisericii noastre atât în ce privește esteriorul, cât și înfătoșarea ei din lăuntru, înaltă inimile, și înduplecă pe om a se apropia de Dumnezeu.

Actul sfințirii l'a îndeplinit Preaonoratul Domn Avram P. Păcurariu, protopresbiter din Ilia, având mandat dela Escelenția Sa preabunul nostru Arhiepiscop. La serviciul divin au participat 13 preoți. În poporul förte numeros, care a participat din întreg jurul, ba și din comune îndepărtate, această priveriște a slujbei Dăești, a stărnit o evlavie nespuse de mare! Într'o ordine esemplară s'evirșindu-se töte ceremoniile sfinte, au stors lacrimi din ochii publicului asistent. S'a înălțat tare nimbu serviciului prin executarea cântărilor din partea unui cor sub conducerea Dlui învățător Toma Roșu, din Deva.

Am fost förte fericiti, că am fost onorați cu asistența unei inteligențe numerosă și o cunună de dame

S'a fost răspândit vestea despre greutate, cu cari s'a zidit această biserică și despre lipsurile cele mari, ce le-am avut și le mai avem, și Onorații participanți la sfințirea acestei biserice ne-au adus nouă daruri, ne-au mângăiat cu vorbe de laudă îmbărbătătoare.

N'am avut bani, dar ne-am rugat și Dăeu ne-a auzit rugăciunea, și milostivii creștini de religiunea noastră ne-au ajutat. Töte iste de colecte încure până acuma, au fost

pusă în biserică pe o masă înaintea sf. icöne a dlui Chr., unde onoratul public privindu-le s'a putut încredința despre manipulațiunea noastră curată. La serviciul divin s'a ridicat rugăciune pentru binefăcătorii și ajutătorii acestei biserice.

Au mărit actul sfințirii bunii vecini din Tatărăști, cari între cântări bisericesci au venit la sfințirea bisericeii noastre în procesiune frumoasă, cu prapori și cu copii îmbrăcați de biserică, ear noi în bucuria noastră la această priveriște am lăcrămat. Și singurul nostru clopot, donat de Ilustritatea Sa Dnul Constantin Cavaler de Steriu, suna frumos și vesel la încunjurarea bisericeii de această prea frumoasă procesiune.

Între cei cari ne-au dăruit câte ceva bisericeii, unul totuși a fost cam necăjit, și acest unul a fost vrednicul păstor de oi din Tissa: Lazar Vorțan, care arăta „cartea“, ce a primit'o, că preste două zile sosește töca de metal, ce a tocmit'o dñsul cu 40 fl pentru această biserică, însă era necăjit, că nu a fost a cum la locul ei, se sune alătura cu clopotul!..

După sfințire publicul a fost invitat de bunii poporeni la o masă modestă, unde amăsurasat întocmirilor, a luat parte fiește-care. La masă s'au ridicat și câteva din toastele îndatinale, dar durere, odată sosește știrea despre asasinarea Maiestății Sale împărătesei regine! Jale firească ne-a prins pe toți, încât toți păreau a fi mai curând la îngropăciunea augustei răposate, decât la un prânz de sărbătoare. Și nca fost nouă dat, ca primul serviciu s'el s'evirșim în biserică noastră pentru Preaînalta persoană, și primul sunet de jale s'el sune clopotul bisericeii noastre, la mörtea Împărătesei noastre!

În chipul acesta a decurs sfințirea bisericeii dela noi, și mă mărginesc prelängă aceste șire, căci se descriu tot, aș răpi prea mult spațiu onoratei redacțiuni.

„Cât sunt de iubite lăcașurile tale Dömnne al puterilor, dorește și se sfărșește sufletul meu spre curțile Domnului!“..

Preotul I. B.

Revizia procesului Dreyfus.

Comisia de revidare a ministeriului de justiție s'a întrunit luni (19. I. c. n.) pentru a-și alege un referent, căruia i'a predat actele spre studiere. În 1. Octobrie se va întruni de nou comisia. Și decă pe basa relației referentului va găsi motive pentru nevinovăția lui Dreyfus, — va transpune actele curții de cassatie, unde e necondiționat de lipsă prezența lui Dreyfus. Guvernul a făcut deja dispozițiile necesare, pentru transportarea lui Dreyfus la Paris la cererea telegrafică. Ascultarea lui W. Esterhazy încă va fi neîncungiurabilă

Dreyfus, în drumul său pe mare și în Franța va fi considerat ca fiind în prinsöre preventivă, care e cu mult mai ușöră ca a celor judecați deja. Noua pertractare nu se va ținea la Paris, ci înănta öre-unui tribunal militar din provincie.

W. Esterhazy care maideunăzi a fost scos din legăturile armatei, a petrecut câteva săptămăni la Londra, și pentru a nu fi recunoscut și-a — ras mustațele! Se susține, că Esterhazy s'ar fi exprimat riporterului unei foi, că se va nizi din töte puterile, pentru a dovedi și el nevinovăția lui Dreyfus.

Prințul de Orleans a lansat un manifest în care se rescölă vehement împotriva ministrilor, cari au exoperat revizia procesului Dreyfus. În manifest spune, că ministrii fără autorizația camerei au decis revizia, și sub pretează, că vreau să dea numele de „nevinovat“ unui osândit ca trădător, — vor să destrame armata și să nimicöscă Francia. Manifestul se termină: Francezi, asta nu vom răbda-o!

Noutăți.

Condolența Reuniunii femeilor române din Sibiu. Comitetul Reuniunii femeilor din Sibiu în ședința estradinară din 19 I. c. dând espreșiune prin sculare și la procesul verbal, celei mai profunde dureri pentru trecerea din viață a Maiestății Sale Împărătesei și Reginei noastre Elisabeta, totodată a decis, ca se participe în corpore la părăstasul ce se va celebra Sămbătă în biserică română gr.-or. din Sibiu-cetate.

*

Scumpirea cărților de corespondență. Guvernul a făcut töte preparatiunile pentru urcarea în viitorul apropiat a prețului cărților de corespondență. Plusul rezultat din scumpirea corespondențelor postale se va întrebuița pentru realizarea unor reforme în serviciul postal. După proiectele făcute, urcarea prețului nouelor cărți de corespondență se va face cu ocazia intrării în vögö a computului obligat cu coröne. În curënd se vor și apuca de fabricarea nouelor cărți de corespondență.

Preot în Săcel. Clericul absolut Aron Flucș din Șinca-nouă este ales și întărit paroch în comuna Săcel, protopresbiteratul Săliștei

Deficitul anului viitor. Șeful contabilității statului nostru ungar, a încheiat bilanțul bugetului anului viitor 1899, care arată un deficit de 694.084 fl.

Biciclarea stricăciösă sănătății. Medicii francezi Regnault și Bianchi au prezentat academiei de sciințe din Paris un studiu interesant. Au esaminat pe trei tineri, cari au luat parte la o emulare de 72 de ceasuri cu bicicle, și au constatat următoarele: Cele mai multe organe interne le-au scăduț esențial din pricina biciclatului îndelungat. Îndeosebi au perdut din greutate: splina, ficatul și stomachul. Țesătura unturösă de sub piele deasemenea a perdut cosiderabil din greutatea sa. Iar stomachul s'a îndepărtat dela locul său cu 2—4 centimetri, și nervii inima cu 2—5 centimetri din situația lor obicinuită! Datele aceste arată până la evidență, că biciclarea e împreunată cu se riöse primejdii, chiar și pentru ömeni cu constituție tineră sănătösă.

Cöda veacului. În föia clericală papistașă „Magyar Allam“ dela 20 Sept. dăm peste următoarea interesantă noutate:

„În numărul de eri al lui „Budapesti Hirlop“ printre anunțurile mărunte citim și următoarele:

„Un tiner preot rom. cath. caută prietănia spirituală a unei tinere dame îndependente, cu stare bună, onestă, cu care se-și petrecă örele libere. Ofertele cu devisa „Din întemplant 31273“ sunt a se înainta la administrația foi. Interes material eschis“.

Și iarăși:

„Care preot rom. cath. ar fi aplicat se-și facă cunoscință cu o drăgălașă fetiță brunetă. Epistole, cu devisa „Mica șireată 31462“ sunt a se înainta administrației foi.

„D'apoi până acolo am ajuns?“ — esclamă mähnit și „Magyar Allam“, vedënd aceste anunțuri cöda veacului, a tinerilor sei preoți...

La parochia macedo-română grecească din Budapesta, a fost pusă pe 21 Septembrie nouă alegere de paroch. Au competitat 10 inși. Resultatul nu se știe încă.

„Stări asiatică în comitatul Sibiului...“ Sub acest titlu aduce „Egyetértés“ dela 19 Sept. știri despre purtarea notarului din Sădăuș (cercul Nöcrichului) presintându-l ca förte brutal cu poporul. „Egy.“ e informat că în curënd se va face și o interpretare în dietă în cauza asta.

Obraznicia Iesuiților. Cetim sub acest titlu interesant în „Patria“: De la un amic al foi noastre primim următoarele șire, asupra cărora atragem atențiunea Prea Ven. Consistoriului: Visitația canonică a episcopului apusen prin töte satele, s'ar părea a fi de tot nevinovată. E drept, că el ca atare e cam cu rezervă și numai indirect lovește în biserică noastră. Suita lui constă însă din Iesuiți, cari fără nici o rușine batjocuresc celelalte confesiuni. Așa în comuna Stulpicani a strigat, predicând, un celibe de aceia, cu voce tare și sonoră, schimonosindu-se în fel și formă: „Der orientalische und protestantische Glaube sind Irrlehren, der katholische, der ist der einzige wahre Glaube“. (adecă: „Credința orientală și cea protestantă sunt eresii, cea catolică este singura credință adevărată!“) O voce iubitor de adevăr a răspuns cu un „nicht wahr“ („nu-i adevărat!“), dar' ce folos.. Fu necesitat să părăsöscă sftul local.

N.—tl—

Avis

Domnii membri ai clubului municipal din comitatul Sibiului se invită la o conferență pe Vineri, în 23 Septembrie n. a. c. la 5 öre p. m. în casina română din Sibiu, spre a se consulta asupra obiectelor puse la ordinea diiei pentru adunarea generală municipală convocată pe a 3-a Octobrie n. 1898. —

Biuroul clubului municipal român din Sibiu în 20. Septembrie n. 1898.

Ioan de Preda
președinte

Dr. N. Vecerdea
secretar

VARIETĂȚI

De-ale tinerei Regine Vilhelmina.

Zilele încoronării fermecătoarei regine holandeze au fost atât de strălucite și de pline de entuziasm, cum lumea rar e vögüt. Au fost însă și ele tulburate în parte, prin fiorösă mörte a Suveranei noastre, care era des ös-pele plăcut al Hollandiei. Până atunci însă entuziasmul a fost atât de mare și ceremoniile atât de multe, că biata tineră regină tötä diua trebuia să stee în mijlocul paradelor, primind la cele deputațiuni, ascultându-le alocuțiile, rostind mulțumitele, participând la prânzuri de gală, la reprezentații teatrale, la concerte, și peste tot locul trebuind să apară atentă, veselă, încântată, încât, ruptă de obosölă abia așteptă sara se scape de atăta „cinste“. Lucrul naibii însă, că populația slobozită pe veselie, și nöptea întrögă tot chöfuia, și cete-cete trecënd pe la palatul ei, se opreau în fața lui și îi mai făceau alte „ovații“ zgomotöse, de o trezau din somn, ori-cât de greu se fi durmit. Asta atăta o chinua, că biata Regină a trebuit să lanseze în edițiile separate ale foilor o „proclamație“, fără păreche în cronica proclamațiilor Suveranilor, rugându-și supușii — s'o mai și lase să dörmă nöptea!

„Rog pe iubii mei supuși, diice în proclamație, — care e și prima ei proclamație de Regină, — să nu facă zgomot nöptea după 11 öre, înaintea palatului regal, ca să nu-mi conturbe peste măsură odichna de nöpte în aceste timpuri obositoare...“

Dare de seamă și mulțamită publică.

La petrecerea arangiată cu ocaziunea sfințirii scöllei gr. or. din Nasna, Duminică la 16/28 August, a. c., am binevoit a suprasolvi următorii: P. St. Domn Dr. Elie Cristea secretar consist. în Sibiu 5 fl., P. O. D. Nicolau Manögütiu protop. M. Ösorheiu 1 fl., dl Andreiu Popp, notar la sedria orfanală, M. Ösorheiu 1 fl., Dl Lazar Pepeloviciu comerciant, M. Ösorheiu 2 fl., Dña Aneta Stoica de Vist 1 fl., dl Lazar Neagoe, M. Ösorheiu 20 cr., dl Bakó András notar cercual. M. Săncraiu 50 cr., dl Al. Rusu jurist, Sieulia 20 cr., dl Zacharia Oprea paroch, Bandul de cömpia 20 cr., dl Isidor Suceava paroch, Erdö-Sängiorgiu 20 cr., dl Soos Geza, M. Ösorheiu 20 cr., Lazar Cioban 50 cr., și Anica soția lui Ioan Cătinean 1 fl. 50 cr., în sumă 13 fl. 50 cr., pentru cari contribuiri benevole primöscă P. St. domnii și pe această cale căldurösă și adăncă mulțamită.

Venitul acestei petreceri a fost 51 fl. 10 cr, din care substragându-se spesele cu 22 fl. 06 cr, — remăne venit curat 29 fl. 04 cr., care sumă s'a transpus la cassa parochială pentru crearea unei fundațiuni pentru ajutarea elevilor sëraci, cu cărți și îmbrăcăminte.

Nasna la 30 August 1898.

Pentru comitet:

Stefan Rusu
președinte.

Ioan Bărsan
controlor.

Posta redacțiunei.

Dlui Vas. B. în Bacifalu. Trimite numai prețul și poți avea „Föia Pedagogică“ completă, dela începutul anului, ba și dela începutul aparițiunii.

Pentru economii nostri.

(Căștigare de cunoscințe).

Prin rescriptul seu dto 26 Martie c. Nr. 72.321. Înaltul minister reg. ung. de agricultură, avënd în vedere, că pentru căștigarea și răspândirea cunosțințelor economice, cel mai bun mijloc este intuițiunea proprie (privirea nemijlocită), dorește a da proprietarilor mici dela sate privilegiu de a cerceta în grupe și pe cheltuiala statului, întocmirile economice de pe lănga hergheliile de stat din Mezöhegyes, Kisbér, Bóbálna și Fägărăș.

